

Kjære Statsråd,

Fra mitt ståsted som leder for et av UiO's Sentere for Fremragende Forskning (SFF'en vår 'PGP'-Physics of Geological processes - startet i 2003) ser jeg følgende utfordringer:

- 1) SFF'ene utgjør i dag nær 10% av UiO's samlede aktivitet, både m.h.p. antall ansatte (ca 500) og rent bevilgningsmessig (ca 500 MNOK/år). SFF-ordningen har skapt en ny dynamikk ved UiO. Nye samarbeidskonstellasjoner har vokst frem. Tverrfaglige miljøer med topp internasjonal status er blitt etablert. Vi har blitt mye mer internasjonale (og på den rette måten – ved at utlendinger kommer til oss fordi vi er gode). Vi har blitt mye bedre på formidling, og næringslivskontaktene har økt. SFF'ene bedrer UiO's omdømme både i norsk offentlighet og på den internasjonale forskningsarena.

Verdiene som er skapt gjennom denne store investeringen må ivaretas på en måte som optimaliserer utbyttet av all innsatsen som er lagt ned i SFF'ene.

Jeg tror IKKE at UiO selv vil være i stand til å optimalisere utbyttet av SFF'ene.

Dette henger delvis sammen med spenningen som ofte oppstår mellom den permanente delen av UiO (dvs instituttene) og SFF'ene (som ofte oppfattes som en konkurrent både om begrensede ressurser OG om status som fremragende forskningsenhet). UiO er i øyeblikket organisert på en slik måte at det er instituttene som i stor grad 'bestemmer' hva som skal skje ved SFF-tidens slutt. Mange institutter vil se frem til å få tilbake det som engang ble investert (mer eller mindre frivillig) i SFF'er. De trange tidene man har hatt på instituttnivå, samt den betydelige reduksjonen vi har sett i midler til fri forskning har forsterket interessekonflikten mellom SFF'er og institutter.

Jeg tror fullt utbytte av SFF ordningen kun vil kunne realiseres med hjelp fra politisk hold (inkl. NFR). SFF'ene er en nasjonal satsning. Den har hatt store og positive ringvirkninger i det norske forskningsmiljøet. UiO vil neppe alene klare å få maksimalt langsiktig utbyttet av sine SFF'er – hvilket er helt nødvendig om vi skal kunne realisere de forskningsmessige ambisjoner Statsråden selv uttrykker.

Om ikke UiO iverksetter strukturelle endringer for å realisere den betydelige kvalitetsheving i forskningen og de fornyende effekter SFF'ene representerer, ser jeg ingen alternativer til fullfinansiering av de mest suksessfulle sentrene så lenge evalueringer viser at de er helt på topp internasjonalt. Alternativet er faktisk at Norge mister noen av sine beste, mest internasjonale, og mest nyskapende forskningsmiljøer mens de ennå er på topp (og hvor snittalderen på forskerne typisk er godt under 40-år) - samtidig som mye av den mer tradisjonelle og mindre konkurranseutsatte virksomheten (utført av forskere med en snittalder som for noen institutter er nær 60 år) beholdes.

Mvh

Bjørn Jamtveit

Professor i Geologi

SFF-leder